

OŁEKSANDRA ANTONIW

SWIŁANA ROMANIUK

OŁENA SYNCZAK

UNIwersytet Warszawski
Studium Europy Wschodniej
Szkoła Języków Wschodnich
Wydział Lingwistyki Stosowanej
Katedra Ukrainistyki

Lwowski Uniwersytet Narodowy
im. Iwana Franki
Wydział Filologiczny
Centrum Ukrainistyki

Ukraiński Uniwersytet Katolicki
Szkoła Języka Ukraińskiego i Kultury

УКРАЇНА – ПОЛЬЩА DIALOG KULTUR

PODRĘCZNIK
DO NAUKI
JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO

Warszawa 2014

Publikacja została dofinansowana przez

Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego
Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego
Katedrę Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego
Centrum Ukrainistyki Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki
Szkołę Języka Ukraińskiego i Kultury Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego

Redakcja językowa

Switłana Romaniuk, Ołeksandra Antoniw (język ukraiński), Marta Saniewska (język polski)

Publikację opiniowali do druku

dr Oksana Baraniwska, Uniwersytet Jagielloński
prof. Marian Skab, Uniwersytet Narodowy im. J. Fedkowycza w Czerniowcach, Uniwersytet Warszawski
dr hab. Switłana Sokołowa, Narodowa Akademia Nauk Ukrainy

Nazwa i adres wydawcy

Studium Europy Wschodniej
Uniwersytetu Warszawskiego
Krakowskie Przedmieście 32
00-927 Warszawa

Łamanie, projekt okładki: Jurij Popowycz

Druk, oprawa: DUO-Studio

Nagrania – Iryna Sało, Wałentyn Digiarenko. Studio „KARPARATION”,
reż. Andrij Łemiszka

Płyty - GM Records, www.gmrecords.pl

ISBN – 978-83-61325-35-2

© Copyright by Studium Europy Wschodniej UW

Podręcznik „УКРАЇНА – ПОЛЬЩА. Dialog kultur” jest adresowany do osób ze znajomością języka ukraińskiego na poziomie średniozaawansowanym. Może być pomocą w przygotowaniu do egzaminu certyfikacyjnego z języka ukraińskiego na poziomie zaawansowanym C1.

Podręcznik składa się z 12 modułów, które w sposób ciekawy i różnorodny przedstawiają Ukrainę i Polskę. Tematy znane i nowe mają wzbogacić wiedzę. Znalazły się wśród nich: polityka, historia, literatura, muzyka, teatr, kino, sztuka, moda, media, sport, nauka. Autorki miały na celu zaoferowanie podręcznika do nauki języka obcego, który uwzględnia różnorodne tematycznie teksty współczesne, wprowadzające ucznia w obszar kulturowo-językowy Ukrainy i pomagające poznać jego specyfikę. Dobór tekstów służy wzbogaceniu słownictwa ogólnego i specjalistycznego, w tym poszerzeniu znajomości terminologii fachowej związanej z poruszonymi tematami.

W podręczniku znalazły się teksty autentyczne, najczęściej utrzymane w stylu publicystycznym lub popularno-naukowym, zawierające również frazeologizmy i wyrażenia potoczne. Dotyczą one poszczególnych dziedzin życia – polityki, kultury, sztuki, literatury, historii, nauki i przedstawiają kulturoznawczy aspekt nauki języka. W każdym module znalazł się także tekst w języku polskim, poświęcony danej problematyce. Przy tekstach są krótkie słowniki – wyjaśnienie trudnych wyrazów, powiedzeń, frazeologizmów. Ważnym elementem podręcznika są profesjonalne dłuższe nagrania. Proponowane w nich teksty są ciekawe, dotyczą różnych sfer życia, a przede wszystkim dają możliwość osłuchania się z „żywym” językiem. Dzięki nim można nie tylko sprawdzić rozumienie ze słuchu, ale mogą też być punktem wyjścia do wielu różnorodnych ćwiczeń.

Podręcznik oferuje różnorodne ćwiczenia gramatyczne, leksykalne, ortograficzne oraz zadania tłumaczeniowe, przystosowane do potrzeb słuchacza polskojęzycznego. Są wśród nich zadania wymagające kreatywności, jak np. napisanie wniosku o dofinansowanie lub listu miłostnego, rozwiązywanie problemów na podstawie informacji.

Założeniem podręcznika jest, że adresaci będą musieli korzystać dodatkowo ze słowników czy podręczników do gramatyki, co na tym poziomie językowym jest rzeczą niezbędną, i jednocześnie osiągną większą samodzielność językową.

Życzymy naszym uczniom samych sukcesów w zgłębianiu wiedzy językowej i odkrywaniu nowych, jeszcze nieznanych faktów. Wierzymy, że z naszą pomocą będzie to łatwiejsze :)

Autorki

Noty o autorkach

Oleksandra Antoni – językoznawczyni, starsza wykładowczyni w Katedrze Ukraińskiego Językoznawstwa Stosowanego (Lwowski Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki), koordynatorka Międzynarodowej Letniej Szkoły Ukrainistyki dla Cudzoziemców. Autorka publikacji z historii języka ukraińskiego, realizmizmu, glottodydaktyki. Współautorka podręcznika „Język ukraiński dla cudzoziemców” (Lwów 2012) i „Mij Lwiw” (Lwów 2013).

Switłana Romaniuk – językoznawczyni, dr nauk humanistycznych, adiunkt w Katedrze Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Autorka publikacji z zakresu językoznawstwa ukraińskiego, socjolingwistyki, analizy dyskursu, monografii „Struktura kategorii temporalności we współczesnym języku ukraińskim” (Warszawa 2012). Współautorka podręcznika „Z ukraińskim na Ty” (Warszawa 2013).

Ołena Synczak – kulturoznawczyni, dr nauk humanistycznych, starsza wykładowczyni w Centrum Nauk Społeczno-Przyrodniczych (Ukraiński Uniwersytet Katolicki), autorka publikacji z lingwistyki genderowej, analizy dyskursu i retoryki. Współautorka podręcznika „Gender dla mediów” (Kijów 2013).

Autorki składają serdeczne podziękowania osobom, które przyczyniły się do wydania tego podręcznika. Bez ich zaangażowania, wsparcia i pomocy nie byłoby to możliwe.

Wyrazy wdzięczności kierujemy do Dyrektora Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, Dziekana Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW, Kierownik Katedry Ukrainistyki UW, Kierownik Szkoły Języków Wschodnich UW. Ze strony ukraińskiej bardzo nam pomogli Dziekan Wydziału Filologicznego oraz kierownictwo Centrum Ukrainistyki (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki), kierownik Szkoły Języka Ukraińskiego i Kultury Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego.

Dziękujemy naszym recenzentom i kolegom, którzy nas wspierali, w szczególności Indze Kotańskiej – za cenne rady i uwagi na każdym etapie tej pracy, Marcie Saniewskiej – za pomoc przy redagowaniu części polskojęzycznej.

Dołożyliśmy wszelkich starań, aby odnaleźć posiadaczy praw autorskich do wszystkich utworów zamieszczonych w podręczniku. Szczególne podziękowania składamy osobom, które wyraziły zgodę na wykorzystanie ich utworów – tekstów i zdjęć, m.in. Pani Marii Iwaszkiewicz, córce Jarosława Iwaszkiewicza, Pani Magdzie Markowskiej, wnuczce Jarosława Iwaszkiewicza, prof. Leszkowi Balcerowiczowi, Panu Andrzejowi Wajdzie, Swiatosławowi Wakarczukowi z zespołu „Okean Elzy”, Kayah, Pani Izabeli Szymańskiej, Instytutowi Literackiemu w Paryżu, redakcjom „Rzeczpospolitej”, LitAkcentu, tygodników „Newsweek Polska”, „Polityka”, „Ukrajniński żyurnał”, „Dzerało tyżnia”, „Svoboda”, Agorze SA, wydawcy „Gazety Wyborczej”, portalowi Astronomia.pl, Teatrowi 6. Piętro, redakcji Radia RM FM, zespołowi Narodowego Parku „Sofia Kijowska”.

Зміст

МОДУЛЬ 1. ПОЛІТИКА	7
МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ	26
МОДУЛЬ 3. ЛІТЕРАТУРА	46
МОДУЛЬ 4. МУЗИКА	60
МОДУЛЬ 5. ТЕАТР	73
МОДУЛЬ 6. КІНО	85
МОДУЛЬ 7. МАЛЯРСТВО	96
МОДУЛЬ 8. МОДА	108
МОДУЛЬ 9. ТЕЛЕБАЧЕННЯ	123
МОДУЛЬ 10. СПОРТ	137
МОДУЛЬ 11. КОСМОС	149
МОДУЛЬ 12. НАУКА	163
ТЕКСТИ ДЛЯ АУДІЮВАННЯ	176
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ МАТЕРІАЛІВ	ААА

ЗВУКОВИЙ ДОДАТОК

МОДУЛЬ 1. **ЮЛЯ. ОСТАННІЙ САМУРАЙ.**

МОДУЛЬ 2. **ГОСТРИЙ РОЗУМ КНЯГИНІ.**

МОДУЛЬ 3. **ЛЕСЯ УКРАЇНКА І СЕРГІЙ МЕРЖИНСЬКИЙ.**

МОДУЛЬ 5. **РОЗМОВА З МОЛОДОЮ УКРАЇНСЬКОЮ АКТОРКОЮ.**

МОДУЛЬ 7. **РОЗМОВА З МИСТЕЦТВОЗНАВЦЕМ.**

МОДУЛЬ 8. **РОЗМОВА З ВІДОМОЮ МОДЕЛЬЄРКОЮ.**

МОДУЛЬ 9. **СЮЖЕТ ІЗ ВИПУСКУ НОВИН – „ЗАРОБІТЧАНКА”.**

МОДУЛЬ 10. **РОЗМОВА ЗІ СПОРТИВНИМ КОМЕНТАТОРОМ.**

МОДУЛЬ 11. **РОЗМОВА З ВІДОМОЮ КОСМОНАВТКОЮ.**

МОДУЛЬ 12. **ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА: ҐЕНДЕРНА УТОПІЯ І ПСИХОАНАЛІЗА
МЕЛАНХОЛІЇ.**